

MAZÁN TÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetésben dírvé.
Hónaponta 18 h.
Hónaponta 20 h.
Hónaponta 22 h.
Hónaponta 24 h.
Egyes szám ára 5 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

III. évfolyam 43. szám. Nagyvárad Csütörtök, 1917 február 22.

Jól halad a buvárhajó-hadjárat.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés főbizottságában a tengerészeti államtitkár, Kapelle kijelentette, hogy nincs semmi ok arra, hogy a szigorított tengeralatti hadjárat veszteségeivel beszámoljon. A buvárhajó-hadjárat megkezdése óta az eddigi eredmények nemcsak megütik a kívánt mártéket, hanem várakozásunkat is felülmúllák, pedig még nem érkeztek vissza minden buvárhajóról a jelentések.

Megállapítja továbbá, hogy az Északi-tengeren a hajózás majdnem teljesen szünetel. Angliának és a semlegeseknek szénrel való ellátása 1916. évi december hónap óta igen megrosszabbodott. Angliának gazdasági ellátása már a veszedlem pontjára sülyedt, ennél fogva teljes joggal számíthatott a szigorított tengeralattjáró-hadjárhoz fűzött várakozásaink teljesülésére.

Spanyolország semlegessége.

Budapest február 21. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Az antant ellenes spanyol sajtó támadást intéz a miniszterelnök, Romanes ellen, hogy látszólag a semlegesség mellett van, holott szívesen venné, ha Spanyolország beleavatkozna a háborúba.

Százezer kém az Unióban.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az amerikai szenatusban most kezdtek tárgyalni a kémkedés ellen szóló törvényjavaslatot. A szenatusban lefolyt vita közben az a kijelentés hangzott el, hogy az Egyesült Államokban legalább is 100,000 kém tartózkodik.

A franciák német offenzívától félnek.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Hervé cikket ír lapjában, a Victoireban, amelyben annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a németek a Champagneban nagy offenzívát készítenek elő. Ez a német támadás lesz a legszörnyűbb, legfélelmetesebb minden támadások között, amelyet eddig a németek intéztek. A ripenti támadás csak preludiuma a nagy germán rohamnak. A francia hadvezetőség ne késlekedjék ellenrendszabályaival.

Francia elégedetlenség a buvárhajóharc sikerei miatt.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A *Matin* értesülése szerint Carres francia képviselő a kamara ülésén lesújtó vélemények adott kifejezést a buvárhajó blokádj következményei miatt. A buvárhajók csupán szállítmányokkal gazdagon megrakott hajókat sülyesztenek el, míg az üresekkel teljesen figyelmen kívül hagyják. A francia kereskedelmi flotta forgalma pedig lényegesen csökkent a beállott akadályok folytán.

Erős idő miatt csekély harci tevékenység.

Berlin, február 22. A nagyfőhadiszá-
llás jelentik:

Nyugati harctér.

Borus idő és erős mérsékelt határok
közé szorította a harci tevékenységet.

Yperntől délkeletre és a labassei esz-
torna két oldalán meghíapultak az ang-
lok felderítő előretörései, Flieregnél pedig
a Maas és a Mosel között a franciák rész-
leges támadásai. A Le Transloytól délre
fekvő támaszpontok 19-ikén történt el-
foglalása alkalmával 2 angol tisztet és 26
főnyi légénységet fogtunk el és 5 gép-
fegyvert zsákmányoltunk.

Tűzharcok az Erdős Kárpátokban.

Keleti harctér.

Egyes seregek szakaszokon, külön-
sen az Erdős Kárpátokban és az Ojtoz
völgy két oldalán tűzrésegi tűz és előtéri
harcok folytak.

Macedóniai front.

A Vardar és a Doiran tó közötti élénk
tűzelést este angol csapatok előretörései
váltották fel, amelyeket visszavertünk.

Ludendorff, első főszállásmeister.

A norvég hajósok eladják hajóikat.

Stockholm, február 21. A kormány el-
határozta, hogy az ország minden kalászo-
sát, valamint a buza, rozs- és zablisztot le-
foglalja. A kenyéradagokat napi 26 dekáról
napi 21 dekára szállítják le. A norvég hajó-
sok mind belemennek hajóik eladásába. A
vétel perfektálásánál ma már csak a norvég
kormányzat 1916 július 21-ikéről való el-
adási tilalma akadályozza. A hajótulajdono-
sok a tilalom feloldását kérik.

Anglia szénkivitele megszűnt.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónk-
tól.) Amsterdamból táviratozták: Anglia
szénkivitele Franciországra és Olaszor-
szágba a tengeri blokádj következtében tel-
jesen megszűnt.

Interpellációs nap a Házban.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 21.

A képviselőház ülését egyenyed 4 órakor Szász Károly alelnök nyitotta meg. Bejelentette, a bonvédelmi minisztérium vezetésében való változást.

Polónyi Géza kijelenti, hogy Hazai Samu megérdemli, hogy távozásakor méltó módon megemlékezzenek róla. Bár ő és pártja Hazának politikai ellenfele volt, mindnyájunknak el kell ismerni, hogy a miniszter kiválóan töltötte be tisztét. Valóban az első honvéd volt az országban. Az egész Ház mély hálóját tolmácsolja róla.

Szász alelnök bejelenti, hogy Almásy László és Bethlen József gróf képviselők lemondanak az összehírdetett bizottsági tagságukról. A bejelentést tudomásul vették.

Áttértek a napirendre, a miniszterelnök jelentésének tárgyalására.

Szterényi József gróf az erdélyi betörés következtében beálló károsodásokról beszélt. Magában Brassóban tízenegyszázezer kár van, a megyében az állatoknak legalább fele elpusztult.

A kormány a képviselőházat semmibe sem veti, a hadikölesnökökről és azok kármatairól egyáltalában nem tesz közlést. A valutáról sem közöl semmit. Azt hiszi a kormány, hogy elegendő a többség bizalma. Németországban a népet tájékoztatják a béke utáni gazdasági tervekről, nálunk elég, ha új adókat hoznak.

Az ipar is válságban van, egyes iparosok már le is mondtak engedélyükről. A különféle központok nem mások, mint árdrégítő helyek. Amerikával való összeköttetésünk megszűntével ki fog apadni az ipari nyersanyagok beszerzési forrása. Megemlíti az élelmiszer minőségiakat is, miközben az elnök szünetet rendel el.

Szünet után folytatja beszédjét a Haditervezényintézés munkájáról. Nálunk négyszer annyi a költség, mint a németeké. A nyereség így is 200 százalékos. A Haditervezény titkos tisztelettel dolgozik, a nyereséget nem merik bevallani.

Indítványozza, hogy küldjön ki a Ház egy 15 tagú bizottságot a Haditervezényről felülvizálatára. A kormány terjeszzen elő javaslatot, amelyben megállapítja a központ jogkörét. Kéri az iparokkék maximálását. Németországban az élelmiszerek is 40 százalékkal olcsóbbak, nálunk a hatóság hajlja fel az árakat. A miniszterelnök jelentését nem fogadja el.

Azután áttértek az interpellációkra.

Holló Lajos a legutóbbi külpolitikai nyilatkozatok dolgában szólal fel. Interpellálja a miniszterelnököt, hajlandó-e odahatni, hogy a parlament a békéről tanácskozzék.

Tisza kijelenti: tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék a háborút úgy tüntess fel, mintha az nem az ellenség által elkövetett gonosztett eredménye, hanem a mi hódítási politikánk következménye lett volna.

Elhívja azt, hogy akad Magyarországon valaki, aki a háborút így állítja be.

A miniszterelnök védelmébe veszi Né-

metország gyarmatpolitikáját. Nem mi voltunk, akik hódítani akartunk, hanem ellenségeink akartak rendelkezni egyes terület-részek felett.

Holló replikája után a többség tudomásul vette a választ.

Érdekes, hogy a szavazás alkalmával az alkotmánypárt, néppárt és az Apponyi párt kivonult a tereméből.

A folyosón Justh János és Ábrahám Desső megkérdezték Rakovszkyt, hogy miért vonultak ki a szavazás alatt.

Rakovszky azt válaszolta, hogy bár nem helyeselték Holló fejtagatéseit, még sem akartak Tiszával szavazni.

Holló később szintén kijött a folyosóra és kijelentette, hogy nem támarta Németország politikáját, csak azt hangoztatta, hogy Magyarország jogairól jó előre kell gondoskodni.

Sümei Vilmos a székekelyek segítségében interpellált, választ nem kapott.

Eszterházy Mibály gróf az Irányban interpellált, hogy gondoskodtak-e a mezőgazdasági üzemek részére szénkészletek beszerzéséről.

Gilányi miniszter azt válaszolja, hogy amit emberileg lehetett, mindent megtehtek.

A választ tudomásul vették.

Nagy Vince a vasuti munkások bér-emelése ügyében interpellált.

Harkányi minisztertől kapott választ.

Szmrecsányi György interpellálta a belügyminisztert azon rendlete miatt, amely megtiltja az állami anyakönyvekbe való betéteket. Ez megakadályozza a papságot szent kötelessége teljesítésében.

Tisza válaszol. Egyetért Szmrecsányival, a rendtelenség 1894-ben keletkezett és már idejét múlt. Már 5 hónapja kézen van az idevonatkozó rendelet, de a túlhalmozott munka miatt nem adhatták ki.

Szmrecsányi a választ egyelőre tudomásul veszi.

Szentiványi Árpád kijelenti, hogy szintén a gömöri főispán ügyében azt az információkat kapta, hogy 2-3 nap alatt intézkedni fognak a dolgban, interpellációját visszavonja.

Ezzel az ülés fél 11 órakor véget ért.

Az antant zsaroló hadjárata a pápa ellen.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Semleges helyről közlik; hogy az antant valóságban zsaroló hadjáratot indított a pápa és a pápai udvar tagjai ellen azon szándékkal, hogy a vallási kérdéseket is belesodorja a háború forgatagába. Franciaországból és Olaszországból erős nyomást gyakorolnak olyan irányban, hogy a pápa vesse latba minden befolyását, hogy Spanyolország adja fel semlegességét és csatlakozzék az antant hatalmakhoz.

Spanyolország semlegessége ugyanis Angliára nézve tranziszállítás szempontjából akadályt jelent. A pápát azzal fenyegetik, hogy a francia katolikusok el fognak szakadni az egyháztól, ha nem áll a jog és igazság ügyének élére.

Olasz repülő hiábavaló támadása a Karszt állások ellen.

Olasz harcér. Budapest, február 21. (Hivatalos.) A tengermelközi arcvonalon a tűzérési harc délután ismét igen élénk volt. Ejjel az ellenséges légi jármű Karszt állásainkra és egyes helységekre teljesen hatástalanul hajított bombát. A Judicaria szakaszban géppuskatűzelésünk a Monte Cadriától keletre leszedett egy olasz repülőgépet. Vezetője meghalt, megfigyelője pedig súlyosan megsebesült.

Keleti és délkeleti harcér. A helyzet változatlan. Hófer.

Gerard Spanyolországban.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) Madridból jelentik: Gerard volt berlini amerikai nagykövete ide érkezett. Valószínűleg tárgyalni fog a miniszterelnökkel és a külügyminiszterrel.

Kelet-Amerika nem akar háborút.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) A Stampának táviratozzák Washingtonból, hogy nemcsak Bryan hanem egész Kelet-Amerika ellenzi a háborút. A washingtoni parlamenti köröknek az a meggyőződése, hogy a legközelebbi három hét nem hoz változást Németország és Amerika viszonyába.

Ujabb hajóelsüllyesztések.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A francia sajtóban közölt újabb hajóelsüllyesztések 36,823 tonnatartalomról szólnak. Ebbe azokba nincs beleszámítva 4 vitorlás és 1 gőzös 13,504 tonnatartalom.

Kézrekerült egy nagystilű katonaszélhámos

Aki végig csalta, lopta egész Biharmegyét.

A vármegyebásán a Biharmegyében munkára adott hadifoglyok ügyét egy állandó munkabizottság intézi, amelynek élén Ravazdy Barna főhadnagy áll. A főhadnagynál tegnap jelentkezett egy tizedes, a kinek át kellett volna adnia 270 koronát. A tizedes a pénz helyett azonban egy 270 koronáról kiállított nyugtát nyújtott át.

— Kiállította ki ezt a nyugtát? Kérdezte a főhadnagy.

— Jelentem alászn a főhadnagy urnak, lent a kapu alatt egy őrmester adta ide azaz, hogy: „na hozza már a pénzt?” én gyanútlanul átadtam neki az összeget, az őrmester pedig ezt a nyugtát nyomta a kezembe.

Ravazdy főhadnagy látva, hogy valami szélhámos csalta ki a tizedestől a pénzt, azonnal telefonozott a rendőrségnek. Járossy Gyula főkapitányhelyettes rögtön intézkedett, s detektíveket küldött ki a szélhámos őrmester elfogására. A detektívek a kapott személyleírás alapján a mulatóhelyeket, mivel valószínűnek tartották, hogy az ipse a kicsalt pénzből nagy dárúdót rendez.

Nem kellett nagyon sokáig keresni az őrmestert, az egyik detektív a Nagypiac tér egyik korosmájában nyakon csípte, éppen nagy jókedvvel mulatozott a 270 koronából. Előállították a rendőrségre, ahol kiderült, hogy az őrmester ur hirhedt mákvirág, akit több felől köröznek mint katonaszökevényt, szélhámost és tolvajt.

Gurucz Sándor a neve, 37. gyalogezredbeli lözlegény, aki azonban már jó ideje bujkál a megyében a katonaszökés elől. Legutoljára a biharmegyebajomi csendőrség kerestette Nagyváradon több rendbeli lopás miatt.

Gurucz a múlt hónapban már elcsípték egy izben. Sárretudvariban január 11-én a katonaság rakvirált, ekkor akadtak rá a faluban, s mint katonaszökevényt őrizetbe vették. Gurucz azonban hamarosan meglépett, s azóta újból köröztek mindenfelé, miközben a legkülönbözőbb büncselekményekkel növelte künlajstromát. Így Szerepen egy mézeskörtét ürített ki, hat kaptár mézet lopott el, a környékbeli falvakban a kéményekből leaggatta a tüstőt sertés húst; libát, kacsát és tyúkot is lopott egész garrodával. Eközben hol gyalogsági, hol tüzérmesteri uniformist viselt, amelyek révén több apróbb stílit követett el.

Megnyván a vidéket, Nagyváradon ütötte fel a rátoriját. Itt legelőször is egy uric család étéskamráját decemálta meg a Sal Ferenc utcán, felhasználva az ismeretséget, amely a szakácsmóhoz fűzte. Három héttel ezelőt Friedrich Manó őrmestert is hálójába kerítette. Gurucz Sándor ugyanis Nagyváradon kényelmes kutorozott lakást bérelt s bűrés uton szerzett pénzeiből és igen komótoran töltötte napjait. Friedrich őrmester, aki nagyon megkedvelte jókedélyű bajtársát, igénybe vette Gurucz vendégszerését s egy éjszakát nála töltött.

Reggel, mikor felébredt, nem találta sem a cimboráját sem a pénztárcáját, amelyet 150 korona tartalommal Gurucz szépen elemelt.

Nem is tért vissza többet bérelt lakásába, hanem náciutt ütötte fel tanyáját. Ezekon kívül még egész rakás hasonló szélhámoskodás nyomja a lelkét, s amelyeket talán ezután is folytatott volna, ha a rendőrség nyakon nem csípi.

A szélhámos katonát átadják az illetékes katonai parancsnokságoknak.

A zürichi nemzetközi katolikus kongresszus.

A svájci katolikusok az európai parlamentek katolikus pártjainak tagjait február 12. és 13-ikára nemzetközi konferenciára hívták össze, a melyen csak a központi hatalmak és a semlegesek képviselői jelentek meg, az entente katolikus pártjai azonban nem.

A zürichi konferencián a néppárt is képviselve volt gróf Zichy Aladár vezetése alatt.

Gróf Zichy Aladár egyik lap munka társának kérdésére a következőket mondotta a kongresszusról:

— A nemzetközi konferencia határozatairól az egész világsajtóban egyszerre fogunk kommunikét közzétenni s a közzététel időpontjának megállapítását a nemzetközi organizáció zürichi vezetőségére bízuk. Ebből a megállapodásból folyik, hogy a tanácskozás részleteiről mindaddig a nyilvánosság részére nyilatkozatot nem adhatok, a míg az e tekintetben vállalt diszkréció tartama kötelez. Inkább a külsőségekről mondhatok el egyet mást:

— Budapestről ötén utaztunk el. Bécsben csatlakoztak hozzánk az osztrák katolikus képviselők.

— Együtt érkezünk meg Zürichbe, hol a Viktória szállóban voltak a konferenciák. Ott találkoztunk a német centrum párti képviselőkkel, a poeni katolikus képviselőkkel és a lengyel királyság katolikus képviselőivel.

— A konferenciát Svájc katolikusai hívták össze és ők készítették elő az egész konferencia tanácskozási anyagát. A tanácskozási anyagot Wris, a svájci szövetségtagos tagja, a svájci katolikus pártok elnöke vezette.

— A konferencia kulturális és szociális kérdésekkel foglalkozott és nagy általánosságban megbeszélte azokat a főbb irányelveket, a melyeket a katolikus polgárok a háboru után követni fognak, ugyancsak erről is tanácskoztunk, hogy mi módon volna lehetséges egy nemzetközi organizáció létesítése, a mely az összes népek politikai, kulturális és szociális közéletét biztosítaná egymáshoz a háboru után — igazi keresztényi szellemben.

— A nemzetközi konferencia edvözletét táviratot küldött a Szentatyának.

A Muskete ellenségnek nevezett ki minket.

Alsórendű szellemeskedésekről híresek az osztrák humoros lapok. Alantas tréfalkozásuknak kedvence tárgya: a magyarság. Csizmás, pörgökápos, pocakos, kifent bajszu atyafiként szerepeltetik izléstelen kiszólások keretében s a korlátolt bornirtság képviselője nálunk a Mikosch.

Ezeket a sillány elménekedéseket kávéházaink, társaságaink támogatják. Hja, s magyar közönség!

A háboru forgatagában szellemeskedési viselkedését nem hagyta el a Muskete című papírromány, amely legutóbb az antantot és semleges nemzeteket gúnyoló csoportképeben felvonultatja a magyart is nemzeti viselkedésben, amint egyik hónap alatt listészeket, a másik alatt meghízott malacot szorongat. Ime: a magyar szűkkeblűség, a többi „ellenség” mellé állítva.

Ugy tudjuk, nélkülözhető gazdasági termékeinkből jut Ausztriába is, Németországba is, míg az iparókekből csak borsos áron enged át Ausztria valamit. Ha a megértést így szolgálja a Lajtán túl sületlenségekkel egy viccelap, mit várhatunk az osztrák hősköztől háboru utánra. Irigységüket ilyen kellemetlenkedésekkel árulják el s a megpróbáltatás idején sem tudják fékezni magukat.

No, butyából nem lesz szalonna még a háboru alatt sem.

Hrabovszky Judith házassága.

Hrabovszky Judith Békéscsabán feleségül akart menni Dimitrov János bolgár kertészhez, akitől különben már egy gyermeke is volt. De hiányzott az apai beleegyezés s az apa sehol se volt kéznél. Basult ezen a szép Judith, míg aztán jött Zairos János s kiállította a szülői beleegyezés nyilatkozatot.

— Nem lesz ebből baj? kérdezte Zairos barátját, Szarvas Györgyöt.

— Csak ird alá, nyugodtan, a Judith apja ugyanis szeretné, ha Dimitrov elvonná a lányát, mondta is már nekem.

Dimitrovnak sürgős volt a dolog, mert a határól jött, vissza kellett menni a háborus, az oláhok eider, hát Zairos János szeretetből alá is írta Hrabovszky Judith apjának a nevét.

Közokirathamisítás miatt indult meg az eljárás ellenük, de mert az apa utólag beleegyezett a házasságba s a nyilatkozatot nem kifogásolta, a törvényszék őket felmentette. Tegrap a táblának Harmathy Károly bírói bíró vezetésével ítélkező tanácsa Baróthy Pál főügyész helyettes vád és Breuer Oszkár dr. végözbevéde után a felmentő ítéletet helyber hagyta, mert az apa megtámádhatta volna a házasság érvényességét, de ezt nem tette, itt csak arról lehetett volna szó. Az ítélet jogerős.

* Polcsokszentő **BOZIM** biznisz szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Békéscsaba-ut 7/B.

Rik intézik a vitás lakbér-ügyeket.

Negyven polgár a bizottságban.

A lakások felmondása és a bérfizetés tárgyában február 10 én megjelent kormányrendelet nagy konsternációt keltett az érdekelt közönség körében és pedig azért, mert elkésve érkezett és sokakat kritikus helyzeibe hozott.

Ugyanis a városi lakbér szabályrendelet, amely miniszteri jóváhagyással lévén ellátva, törvényerővel bír, február 8, illetve 15-re állapítja meg a felmondás határidejét. Sokan tehát ezen határidőben felmondottak és új lakást béreltek ki, sőt felpénzeket is adtak. Ezek tehát most ki vannak téve annak, hogy eddigi lakásukat el kell hagyniok május elsején, de az általuk kibérelt lakásba nem költözhetnek be, annak jelenlegi lakója, a később kiadott kormányrendeletbe kapaszkodva nem fogadja el házigazdájának felmondását s egyszerűen nem költözködik ki.

A felmerülő vitás ügyekben a járásbíró-ság vezetője által megalakítandó bizottság dönt. A bizottság tagjai a városi tanács által kijelölt polgárok, részben a háztulajdonosokból, részben a bérlőkből.

Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott ülésében Juricskay Barna tanácsnok előterjesztésére a következőket jelölte ki a bizottságba:

Háztulajdonosok:

Nyisztor Alajos, Weisslovits Emil, Pospis György, Darvassy Lajos, Weisz Mór, Bige Gyula, Söke András, Grámm Károly, Weintraub Mór, Gross Ignác, Tátray Sándor, Farkas István, Löwinger József, Schönberger Ármán, Csar János, Feldmann Izidor, Debreceni Lajos, Lénárt József, Tokaji Mihály, Kovács Dániel.

Bérlők:

Barabás Szilveszter, Láng József, Marton Manó, Ország Antal, Steiner Viktor, Róth János, Sulyok István, dr. Kotzó Jenő, Materay Imre, Molnár Henrik, Steinbach Mór, Diamandy József, Csekő Lajos, Löwenstein Zsigmond, Halász Gyula, Gross Géza, Bálint Mihály, Röhlich Béla, Eisela Sándor, Felczides Lajos.

A kiküldöttek esküt, illetőleg fogadalmat tesznek. A bizottság elnöke a városi járásbíró-ság vezetője, vagy ennek helyettese.

A bizottság hatásköre.

A lakbérleti bizottság hatáskörébe tartozik:

1. határozathozatal az 590/1917. M. E. számú rendelet 1. vagy 3. §-ára, vagy a 3787/1916. M. E. számú rendelet 3. §-ának utolsó bekezdésére alapított felmondás kérdésében;

2. határozathozatal az idézett rendelet 4. §-a alapján a katonai szolgálatot teljesítő, vagy ily egyénnel egy tekintet alá eső bérlő hátrálékos bértartozásának törlesztésére meg szabott határidő meghosszabbítása, vagy a bérlő a bértartozás tekintetében megillető halasztás (moratorium) megszüntetése kérdésében;

3. határozathozatal az idézett rendelet 5. §-a alapján a katonai szolgálatot teljesítő, vagy ilyen egyénnel egy tekintet

alá eső bérlőt megillető kedvezményeknek a hozzátartozókra kiterjesztése tárgyában;

4. a lakás, vagy más helyiség bérlője és bérbeadója között a bérleti viszonyból felmerülő vitás kérdések kiegyenlítésének megkísérlése, ha ezt valamelyik fél kéri.

A bizottság eljárása.

Az eljárás kérelemre indul meg. A kérelmet a támogatására szolgáló adatokkal és igazoló iratokkal együtt azon járásbíró-ságnál kell előterjeszteni, amelynek területén a bérlemény fekszik. A szóval előterjesztett kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A bizottság elnöke, ha az ügy a bizottság hatáskörébe és illetékességébe tartozik a feleket tárgyalás idői, ellátandó esetben a kérelmet indokoltan visszautasítja. Ugyancs teszi meg a tárgyalás előkészítése végett szükséges intézkedéseket.

A felek meghatalmazottal képviselhetik magukat.

Ha a tárgyaláson egyik fél sem jelenik meg, a bizottság az eljárást megszünteti. Ha csak az egyik fél jelenik meg, a bizottság az ügyet az ő kérelmére vagy egyedül tárgyalja. A feleket az idézésben a mulasztás következményeire figyelmeztetni kell.

A bizottság az ügy állásának felderítéséről és a szükséges adatok megszerzéséről hivatalból is gondoskodhatik és evégből tudakozódásokat is fogantathat. Bizonyításvétel esetében a járásbíró-ság előtti polgári peres eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelően jár el.

Az eljárást a lehető legnagyobb sürgőséggel kell lefolytatni és lehetőleg egy tárgyaláson kell befejezni.

A tárgyalás szóbeli és nyilvános. A felek egyetértő kérelmére a nyilvánosságot ki kell zárni és a nem nyilvános tárgyalás tartalmát közölni tilos.

A kérelem tárgyalás jegyzőkönyv készítése nem szükséges. Elég a határozathozatal szempontjából lényeges mozzanatok rövid feljegyzése.

A bizottság a kérelem felől a felek életviszonyainak és az ügy összes körülményeinek szorgos figyelembevételével végzetlenül határoz. Ha a felek könt egyezség jön létre, ezt írásba foglalja: az ilyen egyezségnek ugyanaz a hatálya van, mint a bírói egyezségnek.

A határozatot lehetőleg azonnal ki kell hirdetni, legkésőbb három nap alatt rövid indoklással írásba kell foglalni és a tárgyaláson jelen nem lévő féllel mindaddig, a jelen volt féllel pedig kivánságára írásban kell közölni. A határozatot az elnök írja alá.

A határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs, kivéve a pénzbírásgban marasztaló határozatokat, amelyek ellen közlésüktől 8 nap alatt egyfoku felfolyamodásnak van helye a kir. törvényesekhez.

A határozat a feleket kötelezi és az abban eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

A felmondás jogszerűségét megállapító határozatban a bizottság meghatározza a kiköltözés teljesítésének határidejét is. Az ilyen, valamint a pénzbeli marasztalást tartalmazó határozat alapján bírói marasztalásnak van helye.

Az eljárás bélyeg és illetékmentes. Költésében az ellenfelet rendszerint nem lehet marasztalni. Azt a felet azonban, aki az eljárásra nyilvánvalóan alaptalanul adott okot, a bizottság az ellenfél kérelmére a szükséges készletadásoknak és az időmulasztás által szenvedett veszteségért, amennyiben a körülmények indokolják, napi tíz koronát meg nem haladó kárpótlási összegnek megteremtésére kötelezheti, a képvisellettől okozott többköltségben azonban ily módon sem marasztalhatja.

Takarékoskodni kell a tüzelőanyaggal.

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a m. kir. miniszterium 689—1917. sz. rendeletével a tüzelő anyagokkal való takarékosságról szóló rendeletet módosítását illetőleg a következőket rendelte el.

További rendelkezéssig zárva kell tartani az összes szórakozóhelyeket (színházakat, kabarékat, mozgófényképszínházakat stb.) valamint az összes nyilvános muzeumokat, képtárakat, gyűjteményeket, falóvasó vagy másféle nyilvános termeket és helyiségeket.

Oly közönségben, amely tüzelőanyag készletekkel bőven el van látva, a törvényhatóság első tisztviselője az e §. rendelkezései alól egyes esetekben fontos okból kivételt engedhet.

Az egyesületeknek (egyletek, társaskörök, kaszinók, klubok stb.) mindazon helyiségeit, amelyek a tagok vagy vendégek összejövetelére vagy befogadására szolgálnak, éjjeli 11 órakor be kell zárni.

Éjjeli 11 óra után magánlakásokban sem szabad a záróra vonatkozó rendelkezések kijáratásával vendégeket látni olyan egyéneket, akiknek ott tartózkodása a szokásos rendes vendéglátás körén kívül esnek.

Az 1. és 2. §. rendelkezéseinek megszegése kihágás, amely a 4470—1916. M. E. sz. rendelet 8. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Nagyvárad, 1917. évi febr. 20.

Lukács Ödön,
polgármesterhelyettes.

Az üzleti tisztesség.

A kereskedők és vállalkozók, különösen azok, akik — nemcsak a háború alatt, hanem békés időkben is — milliók tüzleteket szoktak lebonyolítani, keservesen érzik azt, hogy az üzleti tisztesség lerongyolódott a kereskedelmi élet minden vonalán.

Az üzleti tisztességet azonban ezek a nagytűz kereskedők sem tudják megvédeni, mert a szédítő haszonremények korumpálják az üzleti életet minden ízületét, minden idejét. Ezért jogosult az a súlyos vád, hogy a milliók nagy bankok, gyárak és vállalatok, az ő kartelljeik és ringjeik a voltaképesi okozói annak a kereskedelmi tisztatlanságnak, mely ellen most már össze kell fogni és minden rendelkezésre álló erővel védekezni leszünk kénytelenek.

Hiszerint a Közélelmészeti Hivatal foglalkozik oly törvényes rendelkezések életbeléptetésével, melyek az ugynevezett lényecolatlan kereskedelem megszüntetésére volna alkalmasak. Az árdragítás és áru uszoráskodás most már olyan mértéktelemlomból széles e hazában hogy a Közélelmészeti Hivatalnak ezt a kezdeményezését mindenfelől a legnagyobb örömmel fogadják.

Hogy a semleges államok piacai mindennap szűkebben és drágábban mérők árúikat, az természetes, de hogy itthon a belföldi árakkal egyes élelmiszerek isketlen uszoráskodást tűzhessenek és a nehéz vi-

szegényeket hirtelen való meggazdagodásukra fordíthatják, a fogyasztást pedig a legképtelenebb nehézségek közé sodorják, az már teljesen türhetetlen.

Eddig az ármaximálásokkal és az árdregítő visszélésekről szóló büntetőjogi rendelkezésekkel igyekezett a kormány és a törvényhozás ezeket a súlyos bajokat enyhíteni. Nem mondhatnánk azt, hogy ez a védekezés eredményes lett volna, de el kell ismerni, hogy ezen rendelkezések nélkül a helyzet ma még súlyosabb volna, valamelyest tehát ezek a rendelkezések mégis csak segítettek a bajon, noha ezek mindig megkésve jelentek is meg, olyan időkben, amikor már az áru rendszerint kiesett a termelő, sőt esetleg már az első forrásnak tekinthető kereskedők kezéből is.

Most azután el jött az ideje annak, hogy ezeken az eddigi rendszabályokon kívül más törvényes intézkedésekkel ellátott intézkedéseket is léptessenek életbe.

Hivatalnokok sziszterek, béresek és papok.

A hivatalnok ma tisztelattremelő lelki erővel végzi kötelességét. Mit keres ma egy hivatalnok a nyolcadik és hetedik fizetési osztályban? Mennyit? Az egyiknek 3600 korona, a másiknak 4800 korona a fizetése. És akinek ekkora fizetése van, annak már számtanfejeseknek, bírónak, pénzügyi titkárnak, főszolgabírónak, főkapitánynak, tanácsnoknak kell lenni.

Míg ezek a lateiner emberek tizenkét évi iskola és még egyszer annyi hivatalnokoskodás után jutnak ehhez a jövedelemhez, addig van olyan cipész, aki 17 koronát keres egy talpalással akkor, mikor a hozzávaló anyagot nem 6 adja. Százkoronát keres egy pár cipőn, mikor a hozzávalót a magrendelő szolgáltatja.

Tulzás ez, mondják önök? Mi azt mondjuk, ez így van. Parasz, nem minden cipész konjunkturás, azt mondásunk sem kell. Nem is lenne jó.

Beszélgünk tovább. Milyen sorsa lehet ma egy osztrákia legénynek. Tizenkét koronát keres naponként és ellátást.

Az ellátás naponta huszötves, kétféle hússal. Vilmos császárnak se eszik különb ebédet. Ugy e, ez megint tulzás? Tüvednek.

A papokról is mondjunk valamit? Jó. Egy káplánnak, aki keres tizenhat ezrenedeg tszul, az alsó iskolaól a középiskolán keresztül az egyetem utolsó félévéig mindent kitanul, ma 500 korona az évi fizetése és ellátás. Ha vesz egy reverendát és egy felső kabátot és jól tud alkudni, marad még egy kalapra való, mert 80 koronás cipőre már nem telik. Csak azt jegyezzük meg, hogy a környéken a béresek 1000, 1200, sőt nem egy 1600 koronát kap, (a tejtelenen a kisfiúnak van 1200 korona fizetése és egy liter teje naponta) további egy hold tengerit, 2 kőtenyt, teljes ellátást és a legesebb az egészben, hogy sem msturájuk, sem egyetemi képzettségük nincsen.

A hivatalnok és tisztviselő ezen gon dolkozhatik. Azok is, akik sorsukat intézik.

* Boti szolga felvétetik, Komlószentvériknél.

A tölgymakk termés zár alá vétele.

A m. kir. miniszteriumnak 3486/1916 M. n. számú rendelete alapján az 1916. évi tölgymakktermés zár alá vételéről és a tölgymakk szállításához szükséges igazolványokról a következőket tesszük közhirrő:

Az 1916. évi tölgymakk termés a köz szükséglet célzattal biztosítása érdekében zár alá vétetik. A zár alá vétel nem akadályozza az erdőbirtokosokat abban, hogy tölgymakk termésének beszedéséről gondoskodják, vagy azt az erdőben a helyszínen állatival akár maga feletesse, akár másnak az ily módon való felletését megengedje. — Egyébként azonban tölgymakk termésével csak a földmivélségi miniszter engedélyével rendelkezhetik, nevezetesen csak ily engedéllyel, s ennek értelmében szabad a keszedeti tölgymakk felhasználása, felletése, földolgozása, árusítása, vagy bármely más módon való forgalomhoz hozatala iránt rendelkeznie. Árusítás engedélyezése esetében a földmivélségi miniszter a tölgymakk árát is megszabhatja.

Ha az erdőbirtokos tölgymakk termésének beszedése, vagy annak az erdőben a helyszínen való felletése iránt a kellő időben megfellelősen nem gondoskodik, a törvényhatóság első tisztviselője intézkedik a tölgymakktermésnek a szükséghez képest közérővel való beszedése, vagy az erdőben a helyszínen sertésekkel felletése iránt.

A törvényhatóság első tisztviselőjének az előbbi bekezdés alapján tett rendelkezése ellen nyolc napon belül birtokon kívüli felbebeszések van helye a földmivélségi miniszterhez.

A törvényhatóság első tisztviselőjének intézkedése folytán beszedett tölgymakkal a földmivélségi miniszteről erre néve ki kért engedély értelmében a törvényhatóság első tisztviselője rendelkezik.

Ha pedig a törvényhatóság első tisztviselője a tölgymakknak az erdőben a helyszínen való felletése iránt intézkedett, az erdőbirtokos csak a törvényhatóság első tisztviselője által kiküldött állami erdővizsgáló meghallgatásával megállapítandó értekezésében helyet összeg illeti a felmerült költség levonásával.

A földmivélségi miniszter a zár alá vett tölgymakktermést a feltételek egyidejű megállapításával a zár alól egészben vagy részben feloldhatja.

Aki a rendeletet áthágja, szigoruan büntetetik.

Arra a készletre néve, amelynek tekintetében a kihágást elkövetették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében el közbársnak van helye. Az elkövetett készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költség levonásával a rokant katonák segélyalapja javára fordítandó.

Nagyvárad, 1917 február 19.

Lukács Ödön s. k.,
polgármesterhelyettes

* **Sebesült és beteg tisztak je lentkezése.** Mindazon tisztak (havidijasok) és tisztak (havidijas) jelöltek, akik a harcóról visszatérve, betegsöyük miatt, vagy mint lábadozóak magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik póttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek f. évi február 26-án d. e. 10 órakor (Kossuth Lejos-u. 15/a I em.) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsöge a személyes megjelenésben gátolva, ezen körülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Főlöpp Artur altábornagy, állomáspáncsnok.

HIREK

* **Egyházmegyei hírek.** Kledorfer Lambert szilágycsehi lelkész nyugalmobavonulásával megüresedett lelkésszi állásra Somogyi Antal rézbányai lelkésszt nevezte ki gróf Széchényi Miklós megyéspüspök. Körössy Endre a Szent Orsolya zárda hitoktatója nyugalomba vonult. Körössy Endre Budapesten folytatja tanulmányait, hogy a tanári oklevélet megszeresse. Dr. Knecht János theologiai tanárt a szentszék mellé a szegények ügyvédjévé nevezte ki a megyéspüspök.

* **A Kath. Kör választmányi ülése.** A nagyvárad Katholikus Kör választmányja tegnap ülést tartott dr. Lábán Lajos kir. táblabírók vezetésé alatt, amelyen jelen voltak: dr. Karácsonyi János, dr. Vuoskics Gyula, B.ém. Lőrinc kánonok, Siket Treján, dr. Némethy Gyula, Száhländer Károly, Frankó Endre, dr. Lestyán Endre, Halász Gyula, Niedermann Antal, Tóth Imre, dr. Kiss Döms, Papp Imre, Bószorméai Géza, Risch Mihály, Schuch Károly, Láng József, Kelemen Kálmán, Sárger Bertalan, Karger Sándor. A választmány elfogadta a Kör 1916 évi zárszámadását és 1917. évi költségvetését. Az 1916. évi pázmaradványból 1000 koronát az épület fenntartási alapra fordítják. — Az évi közgyűlés határidejét március 18-án délután 11 órára tűsték ki. Új tagokat felvételtek: Nosz Gusztáv, Papp Aurél, Baranyi Gábor, Telepy Marcell, Dánas Imre, Crovato János, Borbás Pál, dr. Szabó Vendel.

* **Országos tanácskozás a tejellátás tárgyában.** Az Országos Közéletelmzési Hivatal segíteni próbál az ország-szerte tapasztalható tejhiányon. Azt a tervet akarja megvalósítani, hogy Magyarország tejtermelése központban gyűjtessék össze és az összegyűjtött tejet megfelelően és egyenletesen szétosztják. Ennek a megbeszélésé céljából tanácskozás lesz ma Budapesten, amelyre Nagyvárad város részéről Lukács Ödön főjegyző, Váradi Lajos, az életelmzési ügyosztály irodájának vezetője és Andó Ferenc városi tejmeister tegnap a fővárosba utaztak. A tervezet szerint a nagyszabású reform szociális alkotás lenne, mert a tejellátást biztosítaná. Elsősorban a gyermekek, asszonyok, betegek és a katonakórházak kapnának tejet, de a polgári lakosság is sokkal több tejet kapna, mint most, a nagy fáradtság és a lélekölő utánajárással. — Lukács Ödön főjegyzőnek különben van egy terve, melyet a tanácskozáson terjeszt elő, mely a tejtermelés fokozását célozza; erre szolgál az új városi tejtermelés is, melyet a város mind jobban ki akar fejleszteni.

* **Lemondott a szakbizottsági tagságáról.** Moskovits Miksa mérnök, Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának tagja, levelet intézett Rimler Károly polgármesterhez, amelyben az összes szakbizottságokban viselt tagságáról lemondott.

* **Ezer koronát is lehet a táborba küldeni.** A kereskedelemügyi miniszter a táborba küldhető magánpostautalványok maximális összegét 100 koronáról 1000 koronára emelte föl.

*** A Kath. Népszövetség vasárnap-ünnepélye** ismét a legnagyobb érdeklődés mellett fog lefolyni. A magas színvonalu, változatos műsor épp úgy a legteljesebb sikert fogja megszerezni az egyes szereplőknek, mint a Patkó-zeneiskolának, melynek legjelesebb növendékei szerepelnek a műsoron. Az ünnepély vasárnap délután 5 órakor kezdődik; fennirtott helyek a Kath. Kőr házragyánál megválthatók. A műsor a következő:

1. a) Virágálmom: zongorán előadja Helász Erzsike. b) Schumann: Gyermekjelenet. Zongorán előadja Patkó Elemér.
2. Szavaiat, előadja Wöber Rózsika.
3. Virágos réten. Terezt, éneklők Voro nyák Olga, Isák Margit és Kasay Mária.
4. a) Schubert: Vadróssa, b) Kun László: Sohsem nyit igyán virágot a cséfé. Éneklők Szekeres Annus.
5. a) Tarnai: Románus. b) Schumann: Napugár. Éneklők Wöber Erzsike.
6. Készüléskor Párcs, humoros magán-jelenet, előadja Balogh Emma.

*** Kunn Frigyes alezredes.** A hadsereg rendeleti közlönye jelenti, hogy Kunn Frigyes őrnagyot a kiály alezredessé léptette elő. Kunn alezredes nemrég Nagyvárad városában abból a kiváló tevékenységből, amelyet a katonai állomásparancsnokságát fejtett ki a melyben a katonai érdekeket össze tudta egyeztetni a polgári társadalom jogos érdekeivel. Mint katonai kiváló, a tiszteletre méltó (hadtest) parancsnokságát újján a legfelsőbb dicsérettel nyerte, ő felelős pedig a *Signum Laudis* szal tüntette ki. A Vörös Kereszt II. osztályu hadiékítményes érdemkeresztjét érdemelte ki hasznos tevékenységével, megbízhatóságával. Kiváló és eredményes munkásságával pedig most az alezredesi rangot vívta ki. Katonai és polgári körökben egyaránt kellemes hatást idézett elő az előléptetés, amely érdemes és kitűnő katonát ért.

*** Kitüntetett honvédek.** A 4. honvédegyalozesredéből Répás József tisz. tisz. őrnagy és Molnár Imre tisz. őrnagy a kis ezüst vitézségi éremet kapták vitézségükért.

*** Kongregációi élet.** Az Urizók Maria-Kongregációja ma délután fél 5 korúlést tart.

*** Egy német katona temetése.** Pięga Conrádot, Vilmos német császár katonáját, a 228. honvédegyalozesred altisztiét tegnap délelőtt temették el Nagyváradon a csapatkórházból. Rattentés sebekkel került Pięga Conrád a csapatkórházba, hol egyik karját és lábát amputálták, de már nem tudták megmenteni, nagy szenvedés után meghalt 23 éves korában. Édes anyjának egyetlen fia volt. Anyját táviratokon értesítették fia elhunytáról. A mélyen sujtott anya Ostorizból (Porosz Szilázis) táviratozott a kórház parancsnokának, jelezve, hogy beteg, nem jöhet, de kéri, hogy egyetlen, szeretett fiát ünnepélyes egyházi szertartással, liberával, officiummal temessék el a gyásznapot mondassanak érte. Az anya kívánságára ünnepélyes egyházi pompával temették el az elhunytat. Közönjén ott volt az anya kísérete és a felirással: szeretett, egyetlen fiának — a bánatos megpört szívű édes anya. — A díszes temetést Velszlovits Adolf fia temetkezési intézete rendezte.

*** Berzeviczy Albert főrend.** Budapesti tudósítónk jeleti: A lapok írják, Berzeviczy Albertet a napokban főrenddé fogja kinevezni a király.

*** Elhunyt fiatal betűszedő.** A nagyváradai nyomdásztisztületnek gyászosa van; egyik ifju tagtársukat gyászolják, akit alig 23 éves korában megölt a nyomdászok veszedelme: a tüdővész. Smajda Gyula betűszedő kedden elhunyt. Az elmúlt évben a Tiszántul nyomdájában is működött. Törökös, szorgalmas, ügyes betűszedő volt; a kenyerezés munkával szivta magába a gyilkos ólomport, míg szervezete elgyengült a nem tudott tovább ellenállni a mérgeg hatásának. Legutóbb a Sonnenfeld nyomdában dolgozott. Temetése ma, február 22-én délután 3 órakor megy végbe a r. kath. egyház szertartása szerint a Békóy-utca 32. sz. házából. Szaktársai testületileg vesznek részt a temetésben, a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Szakegyesületének nagyváradai csoportja gyászjelentést adott ki a halálozás alkalmából.

*** A Kath. Kőr köznevelődési tanfolyama.** A Kath. Kőr a negyedik folyamán köznevelődési tanfolyamokat rendez minden pénteken d. u. 5 órakor. Az első köjti estély pénteken d. u. 5 órakor lesz. Az első köjti estély műsora a következő:

1. a) Libin: Intermezzo. b) Botkóvitiz: Aus der Jugend. Zongorán előadja Petroczy Alice a Patkó-zeneiskola növendéke.
2. Költemények. Szavaija Bihari Ános.
3. Cellosolo. Előadja Kőrli István. Zongorán kíséri Rasch Mihály.
4. A köjti lelke. Előadás, tartja Pálffy Béla.
5. Wachs: Rigodon. Zongorán négy kézre játsszák: Nagy Káro és Czeglédy Irén a Patkó zeneiskola növendékei.

*** Katonai kinevezések.** A király ns. Lukács Ernő 7. ik és Bayer Jenő 1. huszárezredbeli századosokat őrnagyokká léptette elő.

*** Vászárúsi igazolványok sertéshusra.** Kassáról jelentő tudósítónk: A polgármester jelentette, hogy február 20-ól kezdve a kassai mészárosoknál és henteseknél sertéshúst és sertéstermékeket csak azok vásárolhatnak, a kik a hatóság által kiállított vászársúsi lapokkal igazolják, hogy a kassai közellátási körzetbe tartoznak.

*** A Kath. Növendő Egyesület közgyűlése.** A nagyváradai Kath. Növendő Egyesület február 24-én, szombaton délután 5 órakor tartja közgyűlését a város háza tanácsstermében. A közgyűlés tárgyszorozatán szerepelnek: az évi jelentés, a pénzüri jelentés, a választmány megválasztása. A nagy és közhasznos tevékenységet kifejtő egyesületnek ez lesz az első nyilvános beszámolója.

*** A hadinyeremény adó összeírása.** A kik a háboru folyán nagyobb jövedelemhez jutottak, külön jövedelmi adóval rovatnak meg. Nagyvárad város tanácsa a háborus jövedelemhez jutott adózók összeírására városrésznként bizottságot küldött ki, a melynek tagjai: I. kerület (Ólasz) tagok: Darvasy Lajos, Lank József, póttagok: Wöber Mór, Hagedős Nándor, ifj. Popper József; — II. kerület (Újváros, Külváros) tagok: Kelen Béla, Kovács Kálmán, póttagok: Weinraub Mór, Marton Mánó, Kóbits Ferenc; — III. kerület (Vároalja, Velence) tagok: dr. Tóth Ferenc, Löwenstein Zsigmond, póttagok: Steinbach Mór, Tatrny Sándor, Farkas István.

*** Adományok.** Ifj. Papp Károly 20 koronát, Cigány Ferencné ugyancsak 20 koronát adományoztak a Katholikus Növendő Egyesület anyja- és cseszemővődő intézete javára.

*** Beiratkozások a stabil gépezet tanfolyamra.** A m. kir. állami és fémipari szakiskola rendezett stabil gépezet tanfolyamra a beiratkozások idejét az igazgatóság f. hó 25-ig meghosszabbította. Az intézet igazgatósága felhívja az érdekelteket, hogy az újabb határidőn belül annál is inkább jelentkezzenek, mert ha kellő számú hallgató nem jelentkezik, a tanfolyam nem lesz megtartva.

*** Köszönetnyilvánítás.** A Kath. Növendő Egyesület azuton fejezi ki köszönetét Hant Frigyes urnak, aki az egyesület tes estélyére a szükséges felzáróásokat díjtalanul volt szives átengedni.

*** Pályázat zair- és fűszerezésűre.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a k. u. k. Garnisons-Maschafts Mensge kezelsége a március hóra szükséges zair- szalonok és fűszerezésűre pályázatot hirdet. Részletes feltételek a közérkezőség kezelségénél (Vár 46. sz. szoba) tudhatók meg. Nagyvárad, 1917. február hó 20. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara: Schwartz Ildor sk. elnök h. Dr. Sarkadi Lajos tk. titkár.

*** Adakozás.** A Nagyváradai Ipartestület kezelsége alá tartozó elaggott iparosok megházaának a következők voltak szivesek nagyobb adományt küldeni: Huogaria Cipőgyár st. 300, dr. B. dnár Janos egyetemi tanár 100. Egyesült Biharmegyei Bant és Központi Takarékpénztár 50, Biharmegyei Takarékpénztár 50 koronát. — Midőn ezét nyilvános köszönetet mondunk, kérjük a város nb. polgárainak figyelmét jótekonyságukra további felkarolására. Tisztelettel: Czeglédy Jeremiás elnök. Dévald László titkár.

*** A jövedelemadó, vagyonadó, hadi nyereségadó bevallása.** A jövedelemadónak részben a felbontatásáról szóló 1916. évi XXVI. tc. 11. §-nak 1. pontja értelmében minden adóköteles, ha évi jövedelme az 1916. évben a 10000 K-t meghaladta, ezen ö, illetve a vele közös háztartásban levőkkel megillető évi jövedelméről a vagyonadóról szóló 1916. évi XXXII. tc. 21. §-a értelmében pedig minden adóköteles, ha adóköteles vagyvának értéke az 50000 koronát meghaladja, a saját, illetve a vele közös háztartásban levők és vagyonáról és vagyonáról a hadi nyereségadóról szóló 1916. évi XXIX. tc. 9. és 19. §-ai értelmében a természetes személyek és a jövedelemadó fizetésére köteles jogi személyek — tehát a nélkül arra hogy volt-e hadi nyereségük vagy sem — ha adóköteles jövedelmük az 1914, 1915. és 1916. években vagy azok valamelyikében a 13000 koronát meghaladta, a most említett években elévett jövedelméről 1917. évi március hó 31-ig valómást adni tartoznak. Azok a vagyonadó fizetésére kötelesek, akiknek föld- és házbirtokba levő vagyonuk tiszta értéke — beleértve a saját birtokuk magá és erdőgazdasági értékét is — a 100000 K-t nem haladja meg és más vagyonuk nincs, az 1917. évre vonatkozólag vagyonadó fizetésére kötelezettségüknek érintetlenül való fennmaradása mellett kivételösen felmentettek a vagyonadóra vonatkozó valamennyi kötelezettségétől. Részletes felvilágosítást a városi adóhivatal ad a kőrli kőrdebe.

*** „Korona szappan-por.”** Nem kell szappan, sem szoda, sem mosópor. Hő, fehérre mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényszéki vegyjézi tanusítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István. „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

Koszorúmegváltás. Fischhof Frigyes és neje 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe koszorúmegváltás címen a hadiárvák javára Milye Gyula táblabíró elhunyt alkalmából. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Adományok. A Vörös Kereszt Jobbkéz osztály eljára a következő adományokat kaptuk: Hungária Cipőgyár részvénytársaság 200 korona, Mihály Pálné 50 korona, Bojt közseg 12 drb., az Augustus gyorssegély utján 4 drb ócska ruhaneműk, Jemniczky Gyuláné Budapestről cseszemő kelenyve beszerzésére 100 korona. Mindenkori adományokat hálásan köszönjük. Vörös-Kereszt Jobbkéz osztálya.

A polgári jótékonyélokra rendezett 44-ik sorsjáték huzása már február hó 22 én lesz. A játékterv szerint vannak 200000, 50000, 30000, 20000 stb. koronás főnyeremények. Sorsjegyek ára 4 korona. Minden sorsjegyáruló helyen, adó, posta- és táviró-hivataloknál kaphatók.

Oláh Rudi az Emkében. Ma este Oláh Rudi, a Nagyváradon annyira kedvelt cigányprimás zenekara hangversenyez az Emkében.

Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szor Farkas féle hurut szelotke. Ára 1 kor Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Fiumében eladó ház. 2 háromszobás, 1 kétszobás lakással és egy kis üzlethelyiséggel. Értkezhetni Reigl Ernő fürdőbérivel, Félixfürdő.

Gyönyörű rózsás arc a nő legzelebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen V-PO krém és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltüntet a ráncokat, szeplőket, miltseereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy palota.

SZÍNHÁZ

Heti műsori:

Csütörtök: A szép asszony (Bemutató előadás)
 Péntek: A szép asszony.
 Szombat délután: Három a kislány.
 Szombat este: A szép asszony.
 Vasárnap délután: Kárpáthy Zoltán.
 Vasárnap este: Mánás Miska.

A szép asszony.

Gábor Andor vígjátékának mai bemutatója. —
 A szép asszony voltaképpen típus. Típusa azoknak az asszonyoknak, akik a ma-duk örökké törékenyek hirdették és a férfi előtt mégis mindig diadalmaszkodó erejükkel a legvágyakozottabb játszanak az élet zoldposztos asztalán.
 A Színház színház Gábor Andorhoz méltó stílusos előadásban mutatta be este a Szép asszonyt, amelynek címszerepét H. Körosy Juci ragyogó színekkel megrajzolva viszi a néző elé.
 Bihari Ákos lesz a partnere, akinek szelektálása művészegettsége az orvos-professor férj szerepében kitűnő alkalmat talált új hangok megszólaltatására és megkapom kedves, sok meleg közvetlenséggel toll egyéniségére szabott szerepben lép ezen az estén a publikum elé Polgár Mária, Róth Elek, akinek valóságos specialitása a

hódító gavallér szerepköre, Bogáthy Félix dr, a szép asszony kedvese szerepében, csak szaporítani fogja eddigi sikerének örteket.

Igen előnyösen egészítik ki a premiere-est együttesét: Gazdy Aranka és T. Pozány Janka.

Három a kislány. Szombaton dél után a közkedvelt Schuberth operette a Három a kislány kerül színi-ze. Ez alkalommal Médi szerepében Sz. Zsigmondy Anna lép fel.

Kárpáthy Zoltán. A Jókai Mór klasszikus regényéből készült Kárpáthy Zoltán című dráma, amelyet állandó érdeklődéssel kísér a közönség legközelebb vasárnap délután kerül színi-ze.

VIGADÓ mozgószínház Csütörtök Uj műsor
 Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepeken 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgószínház Csütörtök Szenzációs új műsor
 Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepeken 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgószínház Csütörtök Szenzációs új műsor
 Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepeken 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

Igazságszolgáltatás.

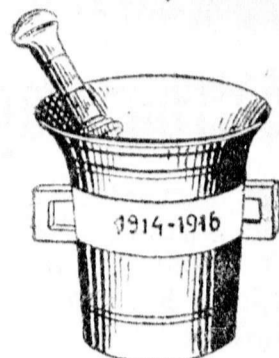
Ha al egy köcsöbe nem adott korona miatt. Tomse Ignát: Binarócs-turca a korszakban idegát Tomse Dime terrel. Bizálgottek emőrről, egyszerre csak Demeter rákísított Ignátra:
 — Mikor adod meg a koronát?
 — Miféle koronát? kérdeste Ignát, zese adál te nekem egy fityingot sa.
 — Na megálj, heverem a fejed, te disznó, mondta Demeter s felállott.
 Tomse Ignát erre magagrott s bamene-kült egy alhagyon mlómba. Demeter utána s felezgette az alót Tomse Ignát neki foháztozott s egy farkósszal úgy fejté: kóltatott Demeter, hogy sz menten meg-halt. A törvényszóka s tegnap a királyi tábla is felmentette Tomse Ignátot jogos óvédelem okából

A Rákóczi-ut legforgalmasabb részén emeletes ház eladó.
 Felvilágosítást ad:
Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Eladó telek 500.000 duna tölgy Értelmezhetni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi társaságnál Rumanóczy-utca 6.

NYILTTÉR.

Heti árjegyzék

- HADI MOZSÁR PORCELLÁN ÜTŐVEL. 6 K**
- China ezüst kenyér kosár fogóval . . . 5 K
 - China ezüst cukor tartó fogóval . . . 5 K
 - China ezüst vaj tartó fogóval . . . 5 K
 - China ezüst cukor kosár fogóval . . . 5 K
 - China ezüst gyümölcs állvány tállal . . . 5 K
 - China ezüst dohányzó készlet tálcával . . . 5 K
 - China ezüst gyümölcs kosár színezve . . . 5 K
 - Alpaca torta állvány majolika betéttel . . . 5 K
 - Alpaca kenyér kosár majolika betéttel . . . 5 K
 - China ezüst talpas állvány színes üveggel . . . 5 K
 - Majolika vizes kancsó színezve . . . 5 K
 - Majolika téstás tál színezve 6 tányérral . . . 5 K
 - Majolika virágváza színezve roccoco . . . 5 K
 - Befőttes készlet színes roccoco 6 tányérral . . . 5 K
 - Befőttes állvány színes 6 tányérral . . . 5 K
 - Likőr készlet tálcával aranyozva 6 szem. . . 5 K
 - Boros készlet roccoco aranyozva 6 szem. . . 5 K
 - Sörös készlet roccoco aranyozva 6 szem. . . 5 K
 - China ezüst talpas gyümölcs állvány . . . 10 K
 - Mosdó készlet fayence színes roccoco . . . 10 K
 - Gyermek mosdó készlet színes felszerelve . . . 10 K
 - Fűszer készlet színes felszerelve állvánnyal . . . 10 K
 - Teás készlet színes aranyozással 6 szem. . . 12 K
 - Kávés készlet színes aranyozással 6 szem. . . 12 K
 - Feketekávés készlet tálcával színes 6 sz. . . 12 K
 - Ebédő készlet sz. aranyozással roccoco 6 sz. . . 36 K
 - Ebédő kész. sz. aranyozással roccoco 12 sz. . . 80 K

Konyha felszerelések, zománcozott aczéi főzőedények, Evőeszközök, kávéházi és vendéglői felszerelések.

Répkerepezés, ablak üvegezés gyorsan és pontosan előnyös árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK
 üveg nagykereskedés
 Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Kereskedelmit végzett hadmentes segédkönyvelőt több évi irodai gyakorlattal keresünk.
 Levélbeni ajánlatot **Komlós Testvérek** üveg- és porcellán nagykereskedés Zöldfa-utca 13.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
 Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.

Telephen 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagokból készül, kitűnően habzó, igen tartós, teljesen lugmentes finom szappan kellemes illatánál fogva általánosan elvan terjedve

1 db ára 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, hajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan. Használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánzatoktól csak **EMIR** névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni, ha üde, friss arcot akar, úgy használjon

alabástrom arczerémet

kétféle minőség van forgalomban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű

Villamos vasalók,
főzőedények,
tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerelő telefonja

55.

Főszerelő telefonja

55.

IZSAK LIDIA elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

városban.

Tűzőket a legelső dívt szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész tűzőkben egyenes tartók, melltartók és harkótkben nagy választék. Tűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk Szigligeti asszony művésznőnek egyedüll szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::

ÓR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezni a gondnoki irodában. Sas-passage 24 számú lépcső.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékkeliségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy

üzlethelyiség

és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3 ik szám alatt.

Eladó ház és szállóbirto!

Előnyös fizetési feltételek mellett egy magas földszintes ház és 3-8 tized hold szálló eladó. Közelebbi felvilágosítás Sal Ferenc-utca 25. sz. alatt szerezhető.

Az Erzsébetligeten lévő 4 ujj földszintes házban egy és két szobás lakások mellékkeliségekkel május hó 1-re kiadók.

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba s egyéb mellékkeliségekkel 1917 augusztus hó 1 re é tekezhetni a Pozgár Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

Szólótörkölyt

kiégetett vagy kiégetetlen állapotban legmagasabb árban vásárolunk.

Moskovits Mór és fia
Részv. Társ. Kolozsvári-u.